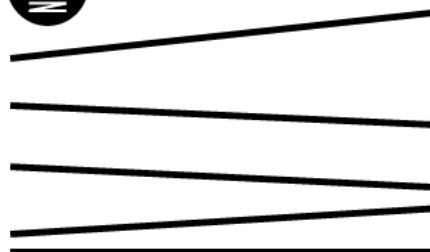

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

af T. [i.e.: C. A. Thielo].

Enveloppens eller Saloppens forunderlige

Hændelser : en comisk Roman oversat af Vers

København : trykt hos L.N. Svare, 1763

30 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

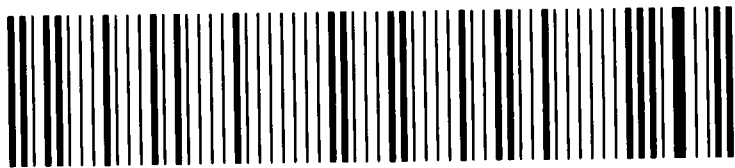

Endeløppens
forunderlige Hændelser.

1763.

20 - 205
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 13462 X

+ REX

Enveloppens

eller

Saloppens

forunderlige

Hændelser,

en

Comiſt Roman.

oversat af Bers.

Kjøbenhavn, trykt hos L. N. Søren.

For Verkets Vigtigheds Skyld vil jeg
skrive et Brev, i Stæden
for en Fortale.

Allerkiereste Muse!

Dersom din Principal, Mester Apollo ikke
har laant sin Liire ud til en Poet, eller til
et andet vigtigt Hoved; saa gjør mig den Vil-
lighed og bede ham: at laane mig den. Inden
en Tiid af 9 Timer skal jeg levere ham Liiren
ubeskadiget tilbage.

Sødeste Muse! dersom han spørger:
hvortil jeg vil bruge den; saa svar: at jeg vil
oversette en Efterretning om Envelopperne,
nemlig om deres Opfindelse, Antagelse, Nytte
og Undergang. Svarer Apollo, at man
kun har liden Ære af Oversættelser, og at man
ingen Deel har i Skriftet som man har over-
sat; saa siig ham kun paa mine Beyne: at det

ikke er hans Sag; men laaner han dig Liiren
uden Indvendninger, saa vil jeg lade denne
Tingst hendte hos dig. Jeg forbliver med
storste Høynagtelse

Allertiereste Muse!

Mangleberg ved Hirschholm

den 9. Julii 1763.

din Ven.

Oversætter af disse
Tildragelser.

P. S.

Alarsagerne til denne Begieringere:
ere Pro Primo: at være saa lykkelig, at
røre vores Skionnes Hierter med
disse Tildragelser. Pro Secundo:
at jeg kan forandre noget i Autorens
poetiske Tanker. Pro Tertio: at
jeg kan vælge en anden ulykkelig
Hændelse, i Steden for den, som bli-
ver fortalt i Originalen. = = = Bliv
ikke vred tiere Muse! at Efter-Skrif-
ten er vigtigere end Brevet.

En

Enveloppens eller Saloppens Tildragelser.

Første Deel.

Engang om Natten, da Maanens halve Lys skinnede paa vores Planet, da Ulvene vare muntre, da overtroiske Modre, og Nympherne paa Landet formodede Besøgelse af underjordiske Beboere og af Spøgelse, da den gterrige Orgon talte sine Penge: den trætte Vægter gabede, da Trax forbandede Spillet og Lykken: da den aarvaagne Hane galede ved Midnats-Tid; da vaagede den store Mode-Opsfinderste, Madame Duschap.

(Denne Kone var for nogle Aar den berømteste Kunstnerinde i Modernes Opsindelse; men, om hun lever endnu, det veed jeg ikke.)

Denne ærværdige Kone, veltede sig bemeldte Nat, uden Sovn, i Sengen, snart til den eene, snart til den anden Side, og anvendte den største Deel af samme, til de dybeste Betragtninger i Mode-Riget. Patriotiske Tanker foraarsagede hende Græmmelse, fordi det smukke Kion var alt for foranderlig i Moderne.

Madame Düschap betragtede meget mechanisk denne Fordervelses-Kilde; derfor følede hun samme Pine, som en Autor føler, naar han i dybeste Betragtninger overlegger sine Sætser. Hendes hele Aand var opfyldt med nye Opfindelser; men hvilken Opfindelse, som stillede Mode-Hungereu, torde hun vælge? . . . hun tilbød i det samme Gudinden Juno, at hun vilde staae hende bi. Hun beklagede sig over den Angst, hun for Modernes Skyld maatte udstaae, og over den Sorrig, som Kvinde-Risnnet, med nye Opfindelser foraarsagede hende. Hun tænkte tilbage paa den gyldne Tid, i hvilken man kunde kiende dem paa Dragten, som burde kaldes: Excellence og naadige. Endelig, udmattet af Befymringer faldt hun i Søvn; men neppe havde hun sovet et par Minuter, saa saa hun i Drømme, Gudinden Juno. . . . Gudinden var overmaade prægtig. Hun var omringet med Gratierne, og allehaande Slags Genier flagede omkring hende. En af disse, jeg troer det var Cipripor, viste, efter Gudindens Befalning, den sovende Düschap en Pudder-Kappe. Madame Düschap vidste ikke, om Gudinden vilde straffe, eller om hun vilde være naadig imod hende; men det smukke Dreng-Barn Cipripor satte Mod i Düschap, og sagde: See Düschap! dette, nemlig denne Pudder-Kappe, forærer Gudinden dig. Tag Mynsteret deraf.

ðeraf. Denne Zirat skal i Fremtiden ligge paa
 de Smukkes Skiuldre. Denne Mode skal sette
 Skræk i Pøbelen og giøre Bovehalsene forsagte.
 Kun de ædle Legemer og de smukke Fyrl skal bli-
 ve skjulte under denne Envelope. See Düs-
 schap! dette Omhæng skjuler den slet byggede
 Hals og Bryst. Under denne Dragt vil de
 Skinhellige endnu holdes for frommere end i
 Snørlivet, fordi denne skjuler mange forfænge-
 lige Ting, forhindrer mange Fristelser og holder
 Samvittigheden i Egevægt. Og dersom du
 tvivler om disse Satsers Sandhed; saa lover
 Gudinden: at Envelopperne skal tvinge Mand-
 folkenes Hjerter til Kierlighed. Enhver skal bli-
 ve vaer, at det er beqvemmere at gaae med sin
 Phillis under Armen, naar hun har Envelop-
 pen paa, end naar hun er snørt i et Fruentim-
 mer Harnisk. Kiere Düschap! betænk dette, og
 fatte Mod til denne Dragt! gior dig Umage, at
 forskaffe dertil de behøvende Nødvendigheder nem-
 lig Afreuser, Sinfonier og Mopsletter, som skal
 formere Enveloppernes Herlighed og Anseelse.

Med disse sidste Ord forsvandt June og hendes Følgeskab. Duschap vaagnede, takkede Gudinden ndmygt for denne guddommelige Gave. Hendes høje Siel følede allerede en udsigelig Glæde over den deraf flydende Fordeel, og hun saae forud, at Envelopperne truede alle andre Moder med Undergang. Den glade Duschap udvalgte altsaa allerede de deylige Morreuser, Bouquets, Bourletter og tusinde Slags nye Billeder.

Førend jeg fortæller mere om Enveloppens Tilbragelser, saa vil jeg spørge de Læserinder, som vil være lærd. = = Var det ikke nødvendigt, at Duschap af Poeterne blev gjort udødelig, eller, om det ikke var billigt, at man i det mindste opreyste hende en Eræstøtte? = = ligner hun ikke den store Newton? efteraber hun ikke Leibniz? Disse Mænds Aand tænkte rigtig i Sønne, og derefter skreve de deres nye Satser vaagende.

Imod Morgenstunden faldt Duschap først i Søvn igien, og saasnart denne kunsige Kone har hvilet sig lidet, saa vil jeg fortælle dem alt det, som hun, til det smukke Røns Fordeel foranstaltede.

Anden Deel.

Saasnart Madame Duschap vaagnede, saa klæbte hun sig hastig paa, og ilede med lange Skrit til Silke-Handleren.

Handleren. Hun kjøbte af den bedste blommede Atlas, som var at faae. Ligeledes kjøbte hun Silke til Alonger. Med dette belæstede hun en Arbejds-Karl. Hun ilede, som Seyervinderen, hvis Bytte Muul-Eslene bære, til hendes Boelig. Hun gik saa fast, at hun neppe kunde drage Anden, og neppe kunde hun befale, at hendes Opvarteriske i en Hast skulde hente nogle af de Herrer, som sidder krumm og med mavre Ansigter seer Snørlever og anden unødvendig Stats til det smukke Kion. Tuonetto gik hastig, og Skræderne bleve lige-saa glade over dette Bud, som en Arving, naar han faaer den Efterretning, at hans rige Fætter har forladt dette Timelige. De ilede til Madame Tyschap. Imidlertid saae hun vel hundrede Gange udaf Vinduet og ventede med største Utaalmødighed paa disse hæderlige Mænd. Endelig forsamlede de sig i hendes Forværelse og ventede paa hendes Befalninger. De formodede: at hun havde opfundet noget, som forandrede Damer-nes udbortes Dannelsse og forskaffede dem en nye Anseelse. Imidlertid maalede Tyschap Atlas til 55 Envelopper, og da hun med dette sinderige Arbejde var færdig, saa lukkede hun Døren op, og saae 14 krumme Rygge, som bukkede for hende, ligesom Indianerne bukke sig for deres Afgud Vizlipuzli. Derefter satte hun sig paa hendes Lære-Stoel og underviste dem i denne nye Forretning. De tog, som lydige Discipler

med Opmerksomhed mod denne Underretning. Derpaa
svor hun en Eed ved Juno og den ny opfundne Dragt,
at den, som leverede hende den første Envelope, skul-
de faae dobbelt Betalning. Nogle af disse berømte
Mænd vare over dette Mesterskøffe nær besvime-
de. Nogle trekkede Varnøgen fra den ene til den anden Side.
Nogle stode gaadiske dybsindige, trykkede Kinderne sam-
men med Næven, holdte paa Hagen, eller tog Snustø-
bak. Somme spurgte: hvorledes? hvorledes? og nogle
stode, som de vare forherede og sagde kun: ja! ja! ja!

Da de nu havde erholdt fuldkommen Efterret-
ning om dette vigtige Bæk, saa gif de med saadan en
Mine fra hende; som man ellers kun bliver vaer hos
Krigsskøffene, naar de gaaer med Mod i Slaget. . . .
Den ene, da han kom hjem, sagde strax: Stille Røne!
Rør jer ikke Børn! Gaae i Kammeret! forstyrre ikke
mine Komzepter! . . . Alle vare stille, og hele Bæk-
stedet var ledig for Støi og Gladder. Svennens
Puls slog heftiger end tilforn. . . . Bursche! sagde Me-
stern: være flittig i Dag, griber jer an! ellers misser
jeg en stor Lykke. Svennene begave sig derpaa strax
hver paa sin Post, ligesom Fægterne i de Olympiske
Lege gjorde sig færdige til at vinde Prisen, saa vilde disse
ikke heller spare deres Kræfter og Naaben. Enhver
vælgede iblant hundrede Maale den spidsste, og lavede
Silken

Silken til, at al Ting skulde være paa reede Hænder. Nu fordoblede de deres Glid, og neppé var en Time forløben, saa bar Mesteren allerede Enveloppen til Madame Düschap. Hun blev ham vaer, førend han kom til hendes Huus; og hun gik ham i Møde med udstrakte Arme. I er den ærligste Mand, raabte hun: kommer! kommer gesvind Mester Laurent! Han bukkede sig ydmygt, og de, som saae disse Complimenter, sværger derpaa: at det loed, ligesom han frøb paa alle fire ind ad Døren. Hun forundrede sig over Enveloppens Skønhed. Hun roesede den saaledes, at Skræderen af bare Glæde nær havde grædt. Derpaa forærede hun ham en Ducat, som det Præmium, hvilket hun havde lovet den Mester, som leverede hende den første Enveloppe, og betalte ham en Ducat i Arbejds-Løn.

Düschap hængte dette Sejertegn, Enveloppen med stor Verbødighed op paa Væggen. I det samme lod sig flere Skræder melde, og da de saae den ophængte Enveloppe, saa forskrekkedes de over dette Syn, og ærgrede sig, at deres tappre Amts-Broder havde vundet Prisen; men Sejervinderen saae med et stolt Mine paa dem. I en Tid af en halv Time var alle 14 Skrædere forsamlede i Düschaps Enveloppe-Tempel. Hendes Siel var opfyldt med Glæde over den

denne Fæst. Hun hængte alle Envelopperne omkring hendes Soffa. Skræderne bukkede og hun betalte dem deres Arbejds-Løn og lovede dem hendes Naade. . . . Da hun nu var ene, saa sadte hun sig, som en Dommere, med en sammenfoldet Bænde, i hendes beste Lehnestol, og tænkte paa denne Tildragelse med Juno og Enveloppen; men, tænkte hun: hvilken Dame bør nu nyde den Ære, at bære den første Enveloppe? . . . Efter mange Betænkninger vælgede hun endelig den allerfornemste. Hun havde vigtige Marsager til at vælge hende, fordi denue Dame uden Modsigelse betalte alt det, som Duschap begjærede for hendes Umage og Opfindelse. . . . Hun led strax spænde for, og førte med en Enveloppe til Hove. Undervejs bad nogle Enger hende om Almisse. Hun gav en hver, fordi hun formodede at vinde Cent pro Cento paa Envelopperne; dog, her var atter en Steen i Vejen, hun vidste endnu ikke, om hun vilde sælge eller forære Enveloppen til Damen; men Gierrigheden beholdt Pladsen. Hun reignede over, hvor meget en fornem Dame burde betale for Opfindelsen, for Materialerne og for Arbejds-løn. Hvad? sagde hun: forærede jeg dette Mynster i den allerdyligste Dragt bort, saa vilde man i Fremden hverken agte eller betale de slettere Moder. Nej! sagde hun videre: Hoffet kan betale, og derfor dog være mig bevaagen. I disse Tanker holdte Vognen
for

for Slottet. Uden at spørge, uden at lade sig melde, gik hun ind i Fyrstindens Antichambre. Alle Kammerfruerne bleve glade over Duschaps Ankomst, og spurgte hinanden: hvad? hvad Nyt har vel Duschap? . . . Denne gamle forsigtige Kone havde lagt en Silkedug over Enveloppen, altsaa kunde disse Nysgierrige ikke gætte, hvad hun saa betænksom søgte at skjule. Begierligheden steg hos de omkring staaende endaa til en højere Grad, og tilsidst trængede de sig saa nær til Duschap, som Pøbelen til Heroldens Hest, naar han bringer Efterretning om Fyrstens Seyersvinding. Herover blev hun vred. Hun holdte den nye opfundne Dragt fast med begge Næver og bad, at man vilde melde hende, og denne berømte Konfierinde blev meldet i samme Øjeblik.

Tredie Deel.

De, hvilke i det Tyrkiske Rige stammer ned for Mahomed, har, frem for andre, fortrindet i Retten, og deres Processer blive først afgjorte. Ligeledes havde Duschap her den Ære, at hun, frem for de Damer, som i samme Tid gjorde Cuur, erholdte Audiençe hos Fyrstinden. Duschap saae med en høj Mine tilbage paa de nysgierrige Damer. Fyrstinden saae naadigst til Duschap

Düschap da denne tog det Gilke-Dække af den smukke Kurb, i hvilken dette Bunderværk laa. Hendes Hønhed saae med største Agtsomhed paa det, som Düschaps Aand med besynderlig Klogskab havde opfunden. = = , Nu kom Enveloppen i den fornehmeste Dames Haand. Denne Prinzesse roesede Opfindelsen af dette vigtige Værk. Hun roesede Baandet, den med Konst knyttede Cordon og Atlassens sorte Glands. Hun takkede den Gamle for hendes gode Omsorg, og kaldte hende: Mutter Düschap. Fyrstinden forsøgte, hvorledes Enveloppen klædede hende, og man blev strax vaer, at man i samme kunde forvare sig for Kulden, og at den tyndeste Vind kunde blæse igiennem den i Heeden. Kort, det var den beste Mode, som man siden Verdens Skabelse havde seet.

Damerne stoebe endnu uden for og brenede paa deres Bister. Endelig erindre Fyrstinden, at de vilde gjøre deres Opvartning hos hende, og det blev dem allernaadigst tilladt at betragte Enveloppen. Deres Bestyrtfelse derover var meest overnaturlig. De bleve saaledes rørte ved dette Syn, som Kiendere blive rørte ved et nyt og smukt Optrin i en Opera. Iblant demnem vare dog nogle, som følede Uvind, Jalonsie, Fortred og andre farlige Lidelser, fordi deres Garderobe ikke eyede saadant en Prydelse. En af disse Fruer, hvilken

hvilken jeg ikke vil nævne, taug ved alle Berømmelser stille; men en dødelig Farve lod sig til Synne paa hendes Kinder, og hendes Smerte var saa igiennem trængende, at hun faldt i Besvimelse. De omkring staaende Fruer kom hende strax til Hielp med *Eau de Venus*, *Eau de Cedro* og forbandede i Tanterne den nye Envelope. Efter en Tid af 10 Minuter, kom denne syge Frues Sjel tilbage. Hun tog strax derpaa Afsked med Prinsessen, og de andre Fruer giettede, at denne Syge laavede til Barsel; men Düschap sagde sagte til Prinsessen: Denne Frue vil altsaa vist nok føde en Envelope.

Da Madame Düschap havde faaet Enveloppen meget vel betalt, saa fiørte hun fornøyet hjem, og befalede hendes Tuonette, at hun skulde giøre sig Umage, for at faae Efterretning, hvorledes den syge Dame befandt sig. Denne vittige Pige fik snart at vide: at denne gode Dame havde ærgret sig, fordi Düschap ikke havde bragt hende den første Envelope: Hun skulde have bragt hende den strax efter Skabelses Timen. Pigen fortalte dette til Düschap, og denne fromme Kone havde skyldigst Medlidenhed med Fruen, i sær, fordi Marqvisinden vilde have betalt hundrede Kroner for dette uforlignelige Mesterstykke. Düschap fortrød denne Synd, og i det samme fik hun det lykkelige Indfald, at hun vilde forvandle hendes straffældige Forseelse til Dyd,

og vilde lade sette en Capuchon, deslige man tilforn endnu ikke havde seet, til Enveloppen. Hun lod ogsaa strax sye dette Smykke i Rakken paa Enveloppen, og ilede dermed til Marquisinden.

Düschap blev strax meldt. Marquisinden var vel noget upasselig; men alt for ædelmodig til, at undsee sig for Düschaps Besøgelse. Hun loed hende komme til sig. Den Gamle græd; men Marquisinden tilfagde hende Naade og Forladelse. Derefter tog Düschap den med en Capuchon pyntede Envelope frem, og holdte samme med begge Hænder op i Beiret. Marquisinden forundrede sig over Düschaps forundringsværdige Opfindelses Gaver; men den Gamle svarede: Naadigste Marquisinde! Jeg har syndet imod dem, fordi jeg ikke har foræret dem den første Envelope; men her nedlegger jeg en for deres Fødder, som endnu er af en kunstigere Glabning, end den forrige. Jeg tør bande paa, at man endnu ikke har seet en saadan Opfindelse til Hove; og jeg er lykkelig, om denne befalder deres Naade.

Kiere Düschap! svarede Marquisinden: tael ikke om det forrige! jeg er jeres Veninde. Giv mig kun den kunstige Capuchon, og tag imod disse hundrede Kroner. Düschap undsaa sig at tage imod denne Foræring, ligesaa som en forelsket Pige, naar hendes Alder
nis

nis vil kysse hende, og Marquissinden glæbede sig over Enveloppen, som Børnene over deres nye Duffel. = = Derpaa tog Duschap ydmygst Afsked med Marquissinden, og var saa glad, ja saa fornøjet over hendes Lykke, at hun fortalte dette til Tuonette, forærede hende en Krone, og lovede hende en Mand.

Fjerde Deel.

En af Guderne, jeg veed ikke hvilken, blev misundelig over Marquissinden, fordi hun i Enveloppen alt for tit betragtede sig i Speiglet; derfor laante han hendes Abekat noget menneskelig Forstand og tillige Gebærderne til at efterabe Marquissinden ret naturlig. Til al Ulykke var dette Creatur allene i Værelset, hvor hun pleyede at flæde sig paa, og legede til Tidsfordriv med den samme Steds liggende Stats, og tilsidst ydermere med Enveloppen. Han bar denne Zirat til Nat-Bordet, hængte den om sig, og gjorde hundrede Wendninger, just da Kummer-Pigen kom ind, og fik Abekatten, som havde søbt sig i Enveloppen, at see; men ifkuns bag til. = = =

Naadigste Frue! sagde Pigen: hvad for en Klædning befaler De, at jeg skal tage ud af Garderoben

ben til Opera? . . I det samme saae Albekatten sig om. Denne overtroiske Jomfrue forskrekkedes, hun skreg, løb og fortalte det til den, hende i Møde kommende Pige, at den lebendige Teufel var i Kammeret. De skrege og løbe begge til Marquisinden. Kammer-
Wigen vreed Hænderne, og fortalte, at den Onde sad for Speilet, havde paa Hovedet og paa Hornene en af Fruens beste Synfonier, og den øvrige Deel af hans Le-
geme var svøbt i Enveloppen. Ach! sagde hun vi-
dere: ach forlad mig naadigste Marquisinde! jeg
troede virkelig, at det var dem selv, som sad med Enve-
loppen paa, derfor spurgte jeg den Fordømte ad, i
hvilken Garnitur de i Aften vilde lade sig see i Opera-
Huset. I det samme saae den Onde paa mig. Ach!
Ganden er dog en Tusend-Konstner, . . Tie! tie! sagde
Marquisinden: kald paa Betienterne, tillige paa Se-
cretairen, Svekern, Koffen, Kutsken, paa Forrideren,
Gaards-Karlen og paa alle her i Huset. . . De kom
løbende Marquisinden til Hielp, og holdte Raad, hvø
som skulde vove at undersøge, om det forskrekkelige Spø-
gelse endnu var i Kammeret. Alle roeste deres Troe-
skab; men ingen vilde see til, om den bestialske Nisse
endnu var i Kammeret, fordi ingen torde vove at slaaes
med saadan en mægtig Fiende. De fortalte adskillige
Eventyrer om Spøgelse. I det samme erindrede Mar-
quisinden, at hendes Geistlige ikke var til Støde. Det
er

er sandt, sagde Secretairen: denne Mand burde være her. Han troer ikke, at der ere Spøgelse til. Nu havde han den bedste Lejlighed til at bevise, at Spøgers Nærværelse kun er en Fantasi, og nu kunde man see, om denne Bespottere var saa behjertet, som han vil overtale os at troe. : : : Marquisinden befalede Løberen, at hente Kapellanen. Neppe havde Kapellanen hørt denne Efterretning, saa besluttede han strax paa Stedet, at see denne Dievel under Dynene. Han kom. Han loe ad Marquisindens og Folkens Frytsomhed, og i det samme kom Madame Düscharp og bragte Marquisinden nye Cabrioler. Hun saae at Marquisinden græd. Strax græd ogsaa Düscharp; endskjønt hun ikke vidste Aarsagen til denne Bedrøvelse. Kapellanen gav imidlertid Ordre hvorledes en hver skulle forholde sig imod Spøgelsen. Han befalede Kudskene, at hente Vidste. Derefter gav han hver en Vidste, og sagde, at han vilde føre dem an. Alle svore, at de vilde staae ham bje med Liv og Blod; men alligevel rystede deres Legemer, da de nærmede sig til Dievelens Værelse. Somme af dem læste og bad, at den Glemme ingen Skade vilde gjøre dem. Fruentimmerne og Marquisiden bleve tilbage. Døren blev aabnet, og den forovne Kapellan saae Ubeslatten, som faldtes Arlequin, med et artigt Sæt paa Hovedet og med Enveloppen om Livet, siddendes paa en Stool. : : See! sagde Ka-

pellanen: sidder du her Kamerat? = = han tog fat paa Abekatten og bragte ham til den bængsede Marqvifinden. Strax rev den fortørnede Duschap ham Enveloppen fra Livet, og Marqvifinden befalede Rudskken: at give Harlequin nogle Slag. Rudskken slog brav til; de andre, i sær Kapellanen bad for Abekatten; men Duschap ønskede ham tusende Slag, fordi denne Modvillige havde beskæmmet denne kostbare Dragt. Hun beklagede sig for Marqvifinden. Ach! sagde hun; dette er et ondt Forvarsel. Jeg vil ikke være ærlig, at dersom kun halvdelen af denne Tildragelse bliver bekendt til Hove, saa maae mit nye opfundne Mestersykke taale den største Forhaanelse, og inden saa Dage bliver den fortrængt af slettere Opfindelser. (Hun græd.) Ach naadige Frue! sagde hun videre: de fiende vores slette Mode-Tider: neppe har man opfunden een, førend man allerede søger en anden. Vores Umage bliver belønnet med Foragt og Omkostningerne ere forødede. Naadigste Frue! jeg beder derfor ydmygt: at de vil betænke dette, og give Befalning, at deres Betientere, under deres Betieninger Forliis, ikke taler det ringeste om denne Dievels-Hændelse. = = =

Nu var det Tid, at Marqvifinden lod flæde sig: for at kjøre til Opera. Hun maatte derhen. Hun helsede alle Logerne, hvor Hoffet pleyede at sidde, og
hun

hun blev vaer, at Damerne og Cavallerene bleve meget opmerksomme over hendes Ankomst, og over de mange Nyheder, som de bemærkede ved Hielp af Forskjørelse-Glassene, hos hende. Ingen af dem havde tilforn hverken seet Capuchon eller Cabriole i Nakken paa en Dame. Derover følede Marquisindens Hjerte en ret kongelig Fornøjelse; men Damerne derimod den største Misfornøjelse, og skældte Duschap for en falsk Kvinde. Andre sagde: Marquisinden har vist nok betalt denne Nyhed dyrt nok. : : Først Opera var til Ende, ilede Marquisinden allerede udaf Opera-Huset, og førte til Hove.

Femte Deel.

Kort derefter saae man i alle Assembler Envelopper, og uden dem var ingen Fests. Denne Dragt saae meget andægtig ud i Kirken, og passede net til det utvungne Væsen i Opera-Huset, paa Comodien, paa Concert, i Spadsere-Gange, ved Dands og ydermere ved Begravelser. Man saae altsaa overalt Envelopper. : : De Gamle offrede hende Sukke, og de unge Herrer bleve imod deres medfødte Væsen til Poeter og skrev Lovsange til hende.

Iblant andre var en vis ung Herre, som kaldte Paris for et Himmerig, som havde skrevet og læst en Hob Kierligheds-Breve, og da han skulde reyse hiem, ikke kunde erindre noget af andre Videnskaber end det samme, sølgelig var Fordeelen af hans Reyse meget vigtig. Dog for ikke at laste ham alt for meget, saa havde han lagt sig efter at lære Sminke-Konsten ret af Grunden, og bragt den til Fuldkommenhed; derimod fandt han sandelig slet intet i Philosophien, som kunde gjøre ham til et fornuftigt Menneske. Han var ubekymret om de Landes Egenheder, hvilke han havde reyst igiennem; Men derimod havde han lært at sye Marly', binde Bouqvetter, gjøre dem vellugtende, og at pynte Brystet med dem, hos dem som tillod det. . . . Faro, Uvinze og Taroc spillede han som Messieren selv. Denne lærde Mand vilde overbevise sine Landsmænd, at de ikke forstoed at klæde sig efter Smagen; derfor købte han Envelopper og bragte dette Kram med sig til sit Fæderneland, deelte samme ud iblant det smukke Kion, som glædede sig derover, fordi de nu lignede Marquisinderne, og bemærkede, at denne Dragt gjorde endogsaa de Firgetyvende Halvparten yngre. Iblant dem var en Sytten Aars Venus; men . . . hun forstoed ikke fransk; derfor udtalte hun det Kunst-Ord: Enveloppe meget slet. Hun kaldte dette Bnuderværk en Saloppe. Den unge Herre gjorde sig meget Umage for at forbedre hendes slette Udtale: men

Nym-

Nymphen blev ved og kaldte den leende en Saloppe. Af Misundelse spottede de andre hende, og kaldte denne Dragt ligeledes en Saloppe. Til sidst blev Enveloppen overalt kaldet Saloppe. Denne Spot uagtet, blev Saloppen dog elsket, og naar Silke-Handleren ikke kunde forskaffe sort Atlas, saa vælgede de hvid; men da den hvide lettest blev plettet, saa besluttede de, at betiene sig af den Afkegraa. Til sidst kom den blaa med smaa hvide Blomster i Møden, og den blev rigelig besat med hvide Kniplinger. For nu at gjøre Forskiel paa en Envelope og paa en Saloppe, saa havde en tydsk Skræder dette noble Indfald, og skar tvende store Split i saadan et Værk, og kaldte den med Splitten en Saloppe. Gruentimmerne vare med dette meget vel tilfreds; men de ønskede, at vide: hvorledes Marquisinderne bar dem. Da de nu i en Hast ikke kunde faae Efterretning derom, saa lod nogle hænge dem gaadiske efterladen, saaledes at de lagde sig selv i de anordnede Folder; men andre svøbte sig i samme, at den hængte ned foran. . . .

Jeg agter det for min Skyldighed lat give de Ukyndige Efterretning om nogle Bunderværke, som for medelst Saloppen har tildraget sig.

Denne Dragt har forskaffet adskillige Syge deres Helsen igien. Denne har gjort nogle, som var

næsten 40 Aar gammel, til elskværdige Brude, og den har tillige i nogle skikkelige Ægteskaber været Aarsag til Skilsmisse. Jeg vil altsaa til Saloppens Berømmelse fortælle nogle troeværdige Historier:

Cleo havde allerede 36 Coniuere, som hun kunde erindre sig, levet uden Frier; men aldrig saa snart var hun en Saloppe, førend en Frier meldte sig. Han blev forlikt. Dragten gjorde hende ærbar, ung, og hjalp hende til en Mand.

Doris havde levet i nie Aar i Ægteskab med en meget fornuftig Mand; men da hun kom paa det Indfald, at Saloppen vilde flæde hende ret engliſk, saa bad hun Manden: at tillade hende det; men han var derimod, fordi han ikke kunde lide denne Dragt. Herover bleve de Uvenner, og det kom saa vidt, at Konen flagede ham an for Dyrigheden, og vilde være skilt fra ham. I det mindste fra Bord og Seng. Jeg har forglemt at sige, at hun var dnylig; men midt i Processen indsaae denne fornuftige Mand meget vel, at han, for visse Aarsager Skyld, vilde tabe Processen, han tilod hende derfor, at bære de kostbareste Salopper.

(Alle Mænd som læse dette, kan lære heraf, at det ikke er raadeligt, at lade deres Koners Daarligheder komme for Retten.)

Phillis, Modernes Veninde, agtede Saloppen for den allerdeyligste Dragt; derfor bad hun Mama, at hun vilde tillade hende, at bære en Saloppe; men den strenge Moder, hvilken dog i hendes Ungdom havde gjort al Ting med, var imod denne Bøn. Moderens Hierte var saa haard som Flint. Saa snart Phillis kun nævnte det Ord Saloppe, saa snart var den Gamle færdig med Forbandelser. Dette smertede denne gode Pige, og hun græmmede sig saa meget, at hun tilsidst blev Sengeliggende. Doctoren blev hentet; men hverken Pulver, hverken Draaber eller Piller vare formuende at fordrive Sygdommen. Doctoren forundrede sig meget over Sygdommens Ubesindighed; men da han eengang var ene hos denne Syge, og formerkede, at Sygdommen havde taget til, fordi dette siakkels Barn neppe kunde tæle, og hendes Bryst var mere beflemt end tilforn, saa bad han: at hun frit vilde aabengøre ham Marsagen til denne Sygdom. Phillis bekiendte endelig, at hendes Mama havde Skyld, fordi hun ikke vilde tillade hende, at bære en Saloppe. . . . Doctoren blev glad. Han gik til Moderen og fortalte hende den Fare, i hvilken hendes Datter var, dersom hun ikke forærede hende en Saloppe. Han demonstrerede hende Sygdommen meget medicinsk, nemlig, at Vinen i Pericrane havde sin Oprindelse af Saloppen, og dersom de ikke brugte nogen Modgift, saa vilde Mo-

B 5

deren

deren for sildig begræde, at man inden saa Dage bar hendes fiere Barn til Graven. Han beviste tillige temmelig physicalist, at endogsaa Utsø ikke hadede deres Unger, meget mindre burde en Menneſke-Moder hade sit Barn. Han ſvor, at han aldrig vilde helſe hende paa Gaden, ſaaſremt hun ikke reddede hendes Barn fra Døden med en Saloppe. Moderen blev bevæget over Doctorens Prædiken. De gik begge til den Syge. Doctoren ſpurgte denne unge Pige ad, om hun forlangede en hvid, en graa eller en ſort. : : Sort! ſort! raabte det ſyge Barn. Moderen gav hende Haanden derpaa. Datteren takkede hende for denne venlige Foræring, ilede ud af Sengen, klædte ſig paa, og købte endnu i ſamme Time ſort Atlas til en Saloppe.

Siette og ſidſte Deel.

I Endſkland, hvor Envelopperne og Salopperne i 6 Maaneder havde viiſt deres Pragt og Nytte, ſaa : : ach! : : hvad ſkal jeg ſige? : : ſaa : : ſaae man ſamme allerede i Kiøkkener, og de Uforſkammede betiente ſig ydermere deraf til en Senge-Klædning. : : : Man kunde altsaa let ſlutte, at det vilde foraaſage Saloppernes Undergang. : : : Hvad er ubestandiger, end et Fruen.

Fruentimmer Hierte? Det som et Fruentimmere i Dag kalder guddommelig, det foragter hun i Morgen, og hvad hun i Overmorgen ikke ønsker, det begiærer hun Dagen derefter med største Længsel. : : :

Mit bedrøvede Sind fører mig nformodentlig fra mine Fortællinger. Jeg formoder altsaa, at denne sidste Deel, imod min Villie, vil blive meget uordentlig, og jeg spaaer ydermere, at dette er den sidste Beskrivelse, som er skreven til Enveloppernes og Saloppernes Ære. Jeg frygter, at den værdige Saloppe derover kdmmer i Forglemmelse, og at Gudinden Juno selv har gjort disse Anstalter, at den kommer af Moden; fordi disse Herligheder bleve lagde paa de gemeeneste Skiuldre, maatte beklæde de groveste Hænder, og bleve misbrugte i de sletteste Huse og Gader. : : : Men jeg beder. : : : Store Gudinde! see til den sukkende Saloppe! red hende fra Undergangen! Gjør i det mindste den halve Flok af Silkevæverne blind, at der ikke bliver vævet saa meget Atlas. Denne Forskyrrelse vil gjøre Atlassen saa dyrt, at de Nedrige, som vil aabe alle Moder efter, ikke kan betale den. Naadigste Frue! bøn-
hør mig! gjør jo før jo heller disse Karle blinde! eller
lap

lad dig endnu engang see for en Duschap! Viis hende en nyere Dragt! Figuren kan være som den vil, naar den kun er nye. Det er ligemeget om den er som en Dragt, som for nogen Tid Fiskebeen Skierterne, eller om den har en Taille som en Cæf, om i Stæden for en Capuschon hænger en Hætte, Tornister, Patronstaske eller Randsel, det er lige meget, naar der kun hænger noget. Skønne Juno! dersom Duschap er død, saa skab os en nye Duschap, som forsyner Landet med nye Moder, at Døtterne ikke blive gammel for Tiden, og Moderne, som Drøinder, blive unge!

• • • Gudinde! vilde du, os til Straf, tage Envelopperne, Salopperne, Mopsletterne, Sinfonierne, Morreuserne, Asclavagerne, Bourletterne, Cabriolerne og i sær Capuchonnerne fra os, o saa forær os derimod ligesaa meget nyt, som du tager gammelt fra os! og at du seer, at min Bøn kommer fra Hjertet, saa vil jeg selv hjælpe, at optænke nye Navne til disse herlige Mode-Billeder. F. E. den nyeste Mode-Klædning som du forærede Verden, kunde man kalde: En Juno. Jeg tvivler paa, at der er noget i Verden som er kaldet op efter dig. Du vilde
gjør

gjøre dig dermed udødelig. Dit Navn vilde herved blive bekendt iblant Menneskerne, da det i disse Tider kun er bekendt iblant Poeterne, og jeg frygter, at Poeternes Slægt deer reent ud; derfor optænk en nye Dragt og befael: at den kaldes Juno. Giv denne nye Dragt tillige de Kræfter, at samme gjør de Fornemme yngre end de ere, men gjør derimod de Kinges Anseelse, som imod deres Stand og Formue efterabe alle Moder, i det mindste saa gammel, at en Pige paa 16 Aar ligner en Matrone paa 60 Aar, bed og din Veninde Venus, at hun ikke giver en saadan næseviis Vige en Mand.

Bønhør mig Gudinde og
lev vel!

Jeg gidder gierne hørt, at man roeser mit
Arbeyde, og jeg roeste det selv; dersom det
ikke

ikke var imod Belansthændigheden: Da det nu lader ilde at roese sin Bahre for meget, saa vil jeg kun melde til det smukke Køn, ogsaa til dem, som gidder læst muntre, cristiffe og tillige moralske Skrifter, at i Bogladerne paa Børsen ere at faae:

Den angenemme May.

Og

Cecilia eller den ugudelige Datters forunderlige Hændelser. Hendes Udyder, slette Opførsel imod hendes Mand, og den derpaa følgende Straf.

